

Postbus 5825, 1040 HG Amsterdam

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
De heer mr. J.P.H. Donner
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Datum

29 mei 2008

Van

E. Berendsen
T (020) 687 1625, F (020) 687 54 95

Ons kenmerk

SBK/76825

Pagina

1 van 3

Onderwerp

Aanbieding kenniscahier 'De participatiemogelijkheden van de Wajonginstroom'

Geachte heer Donner,

UWV is in 2007 een omvangrijk dossieronderzoek gestart naar de oorzaken van de toenemende instroom in de Wajong en de participatiemogelijkheden van Wajongers. Het kenniscahier "De groei van de Wajonginstroom" dat wij in oktober 2007 hebben gepubliceerd bevat een analyse van de oorzaken van de toenemende instroom. In de tweede fase van het dossieronderzoek hebben wij ook de participatiemogelijkheden onderzocht. De bevindingen en conclusies hebben wij opgenomen in het kenniscahier "De participatiemogelijkheden van de Wajonginstroom". Dit rapport bied ik u hierbij aan.

Het rapport bevat waardevolle inzichten in de mogelijkheden tot participatie van de groep Wajongers die is ingestroomd in de periode 2002-2006. Wij willen hiermee een constructieve bijdrage leveren aan de discussie over de inrichting van de nieuwe Wajong. Bij de interpretatie van de onderzoeksbevindingen en -conclusies moet bedacht worden dat het onderzoek is uitgevoerd in de context van de huidige wet- en regelgeving m.b.t. de Wajong en aangrenzende beleidsterreinen (zoals de WSW, studiefinanciering, e.d.).

Die context is medebepalend voor de opstelling van de Wajongers, werkgevers en uitvoerders. Mogelijkheden die de huidige kaders niet bieden kunnen ook niet benut worden. Een nieuwe opzet van de uitvoering en de regelgeving kan leiden tot andere uitkomsten. Als er bijvoorbeeld de Wajong anders wordt ingericht, er meer (duurzame) banen voor Wajongers komen of als er meer verplichtingen zijn om mee te werken aan re-integratie, zal het participatiepercentage toenemen.

Het onderzoek gaat niet in op de vraag of de participatiemogelijkheden optimaal worden benut. Centraal staat de vraag of Wajongers kunnen participeren en of zij dat doen. Nader onderzoek is nodig om inzicht te krijgen op de vraag of de Wajongere zijn participatiemogelijkheden optimaal benut, in termen van aantal werkuren en functieniveau.

De belangrijkste bevindingen en conclusies hebben wij hieronder samengevat. Daarbij hebben wij waar mogelijk ook de relatie met de voorgenomen wijzigingen in de Wajong betrokken.

- Het oordeel over de participatiemogelijkheden bij instroom is een redelijk goede voorspeller voor de mogelijkheden van Wajongers. Niettemin staan de mogelijkheden bij instroom niet vast.

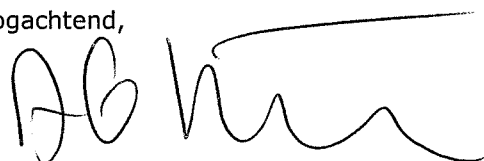
Na de eerste 4 tot 5 jaar na instroom realiseren Wajongers een beter resultaat dan verwacht kon worden op basis van het oordeel ten tijde van de eerste keuring. Dat geeft aan dat er meer ruimte is voor participatie dan het oordeel op het moment van keuren suggereert. Het participatieoordeel is geen "deterministisch" gegeven maar moet vooral gezien worden als het startpunt van de re-integratie activiteiten.

- Het onderzoek laat ook zien dat er nog ruimte is voor verbetering van de beoordeling van de participatiemogelijkheden bij de instroom. Van de groep "Duurzaam geen mogelijkheden op medische gronden" blijkt immers na verloop van tijd toch nog 14% in loonvormende arbeid te werken. Hieruit blijkt dat ervoor moet worden gewaakt dat mensen te snel worden 'afgeschreven'. Het is daarbij ook van belang dat de duur van de voorgestelde werkregeling aansluit op het ontwikkelen van participatiemogelijkheden.
- Er bestaat een verschil tussen het percentage Wajongers (44%) waarvan bij instroom wordt ingeschat dat zij kunnen participeren in loonvormende arbeid, en het percentage dat daadwerkelijk participeert (29%). Dit verschil wordt veroorzaakt doordat een deel van de Wajongers nog op weg is naar een vorm van loonvormende arbeid (via een traject of via de wachtlijst van de sociale werkplaats) en doordat een deel nog op school zit.
- Uit de analyses blijkt dat er geen specifieke groepen Wajongers zijn die wat betreft participatiemogelijkheden over het hoofd worden gezien. Voor zover uit het oordeel over de participatiemogelijkheden bij de keuring blijkt dat Wajongers kunnen participeren in loonvormende arbeid, doen ze dat op enig moment, of zijn ze op traject of staan zij op de wachtlijst voor de sociale werkplaats. Een deel zit nog op school. Wel blijkt dat het van belang is dit oordeel alleen als startpunt van de re-integratie te beschouwen, omdat een aantal Wajongers tot meer in staat blijkt dan bij de keuring werd verwacht.
- Er ligt ruimte om de participatie van Wajongers in loonvormende arbeid te verhogen. Uit het onderzoek, dat is gedaan onder instromers in de jaren 2002-2006, blijkt dat eind 2006 22% werkt bij een reguliere werkgever en dat er sprake is van relatief veel uitval uit werk. Zoals blijkt uit eerder UWV onderzoek zit van de totale Wajongpopulatie circa 9% in regulier werk (al dan niet met re-integratie-instrumenten, loondispensatie etc.). De ruimte voor participatieverhoging zal daardoor mede ook liggen op het vlak van het verbeteren van de duurzaamheid van de arbeidsdeelname.
- Het onderzoek geeft aan dat er potentie is voor een participatiepercentage van ruim 50%. Dit betreft op grond van het onderzoek het participatiepercentage dat voor de onderzochte populatie in potentie bereikbaar is, nadat in de periode 2002-2006 bij keuring voor 64% (voor 2006 is dat 69%) niet uitgesloten kon worden dat ze benutbare mogelijkheden hadden.
- In de plannen voor de nieuwe Wajong wordt gedacht aan het bij de instroom onderscheiden van de groep jonggehandicapten die geen perspectief heeft op participatie en de groep die dat wel heeft of van wie het perspectief onzeker is. Voor de laatste groep zal de werkregeling gaan gelden waarin de nadruk zal liggen op werk. Uit het onderzoek blijkt dat UWV het onderscheid geen/wel perspectief op participatie goed kan maken en dat de voorgenomen wijziging op dit punt goed uitvoerbaar is. Het onderzoek levert inzichten op voor de besluitvorming over de concrete afbakening van de doelgroep voor wie de werkregeling zou kunnen gelden. Zo blijkt dat van de groep waarvan bij de instroom het oordeel "Tijdelijk geen mogelijkheden op medische gronden" luidt, op enig moment 36% in loonvormende arbeid te werken. Van de groep "Geen mogelijkheden op arbeidskundige gronden" blijkt 22% op enig moment in loonvormende arbeid te werken.

Een aanzienlijk percentage van deze groepen blijkt dus na verloop van tijd op een of andere wijze te participeren. De duurzaamheid van participatie lijkt echter - zo blijkt uit het onderzoek - beperkt.

Het onderzoek bevestigt het beeld dat de mogelijkheden van veel jongeren met beperkingen bij het bereiken van de 18-jarige leeftijd niet vaststaan. Daarmee geeft het onderzoek steun aan het voorstel om de keuring van jongeren die (mogelijk) perspectief hebben loonvormende arbeid te verrichten of op andere wijze maatschappelijk te participeren, uit te stellen. Uit de analyses blijkt dat het accent ligt op de eerste jaren. Gelet op de gemiddelde duur van re-integratietrajecten en de benodigde begeleiding na de werkhervatting, onderschrijven wij de voorgestelde duur van de werkregeling tot 27 jaar.

Hoogachtend,

b/a A handwritten signature in black ink, consisting of the letters 'J.M.' followed by a stylized surname, is written over the typed name.

Dr. J.M. Linthorst

Voorzitter Raad van Bestuur